Vision: A democratic society that democratization in particular democratic elections are promoted and qualified to bring benefits to people.

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៣

លទ្ធផលវេទិកា នៅខេត្តកំពង់ចាម
"កំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត និងលំហរប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា"

គណៈកម្មាធិការដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌នៅកម្ពុជា (ខុមហ្វ្រែល) ក្រោមកិច្ចសហការជាមួយបណ្តាអង្គការ សមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមួយចំនួន បានរៀបចំវេទិកាមួយ ស្តីអំពី "**កំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត និងលំហរប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា (FOREDS)**" នៅ **ខេត្តកំពង់ចាម** កាលពីថ្ងៃទី១៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៣ ដោយមានការចូលរួមពីតំណាងគណបក្សនយោបាយ តំណាងគ.ជ.បខេត្ត អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ប្រជាពលរដ្ឋ និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលដែលពាក់ព័ន្ធប្រមាណ **៨២នាក់**។

វេទិកានេះរៀបចំឡើងក្នុងគោលបំណង ដើម្បីឲ្យភាគីដែលពាក់ព័ន្ធបានលើកឡើង និងជជែកពីបញ្ហាដែលទាក់ទងទៅនឹងការបោះឆ្នោត និងប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា ហើយស្វែងរកនូវអនុសាសន៍ គោលនយោបាយដែលបានពិភាក្សាចែកជូនដល់អ្នកចូលរួម និងបញ្ជូនអនុសាសន៍ទាំងនោះទៅស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការដោះស្រាយ។

អនុសាសន៍ពី វេទិកា FOREDS នៅខេត្តកំពង់ចាម (ថ្ងៃទី១៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៣)
១. ការជ្រើសរើស និងការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីបោះឆ្នោតនៅថ្នាក់ឃុំ និងថ្នាក់ការិយាល័យបោះឆ្នោត • មនុស្សឯករាជ្យពិតប្រាកដ មិនស្ថិតក្នុងគណបក្សនយោបាយ • ត្រូវផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលំទូលាយក្នុងការជ្រើសរើសមន្ត្រី • មានការយល់ដឹងផ្លូវច្បាប់ និងនីតិវិធីបោះឆ្នោត • ជាមនុស្សមានបទពិសោធន៍ផ្នែកខាងការបោះឆ្នោត • ជាមនុស្សមានក្រមសីលធម៌ល្អ • បណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីបោះឆ្នោត • បើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាល នីតិវិធីការបោះឆ្នោត ជាសាធារណៈ • ត្រូវផ្តល់ថវិកាសមរម្យសំរាប់មន្ត្រីបោះឆ្នោត • ជ្រើសរើសមនុស្សមានទីលំនៅនៅទីតាំងភូមិ ឃុំ នៅក្នុងការិយាល័យបោះឆ្នោត • បង្កើតច្បាប់ដាក់ពិន័យចំពោះមន្ត្រីដែលមិនអនុវត្តតាមតួនាទីកំឡុងម៉ោងការងារ

ទីស្នាក់ការកណ្តាល ៖ ផ្ទះលេខ ១៣៨ ផ្លូវ ១២២ សង្កាត់ ទឹកល្អក់ ១ ខណ្ឌ ទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
Central Office : #138, Street. 122, Teuk Laak I, Tuol Kork, Phnom Penh, CAMBODIA.
P.O. Box 1145, Phone : (855) 23 884 150 Fax: (855) 23 885 745 E-mail : comfrel@online.com.kh Website: www.comfrel.org

២. ការទប់ស្កាត់ និងបង្ការអំពើហិង្សាពេលបោះឆ្នោត

- ក្នុងច្បាប់បោះឆ្នោត ហាមមិនឱ្យសមត្ថកិច្ចនៅជិតការិយាល័យបោះឆ្នោតចំងាយ១០០ម៉ែត្រ
- បើមានបញ្ហាកើតឡើងទើបប្រធានការិយាល័យស្នើសុំ ទើបសមត្ថកិច្ចមានសិទ្ធិចូល
- រាល់ពាក្យបណ្តឹងពាក់ព័ន្ធនឹងការងារបោះឆ្នោតជាសមត្ថកិច្ចរបស់ គ.ជ.ប ជាអ្នកដោះស្រាយ
- មិនឱ្យមេភូមិនៅពីឈរមុខការិយាល័យបោះឆ្នោត
- មិនឱ្យអ្នកស្រវឹងចូលរួមការិយាល័យបរិវេណបោះឆ្នោត
- មិនឱ្យយកអាវុធជាតិផ្ទុះចូលការិយាល័យបរិវេណបោះឆ្នោត
- មិនឱ្យពាក់ស្លាកគណបក្សនយោបាយក្នុងបរិវេណការិយាល័យបោះឆ្នោត
- ហាមយកឡានមន្ត្រីរាជការ ឬរដ្ឋ ដឹកអ្នកបោះឆ្នោតចូលការិយាល័យបោះឆ្នោត
- កម្លាំងការពារសន្តិសុខត្រូវបានរៀបចំឋានានុក្រមនៃច្បាប់បោះឆ្នោតបានកំណត់ (នគរបាល ប៉េអឹម យោធា)
- ការអប់រំផ្សព្វផ្សាយដល់ប្រជាពលរដ្ឋ គ្រប់ស្រទាប់វណ្ណៈ គ្រប់គណបក្សនយោបាយឱ្យបានយល់អំពីច្បាប់បោះឆ្នោត ពីតម្លៃបានមកពីការបោះឆ្នោតដែលទទួលបាននូវឧត្តមប្រយោជន៍ជាតិ
- ការបោះឆ្នោតទទួលបានជោគជ័យ មានតម្លាភាព ប្រសិទ្ធិភាព និងយុត្តិធម៌ គ្មានអំពើហិង្សា លុះត្រាណាមានការចូលរួមទាំងអស់គ្នា
- រាល់ភ្នាក់ងារស៊ើបអង្កេត និងភ្នាក់ងារធ្វើការនៅក្នុងការិយាល័យ មិនត្រូវនិយាយប៉ះពាល់គណបក្សនយោបាយណាមួយ
- ហាមមិនឱ្យអ្នកឡូឡាចូលរំខានក្នុងបរិវេណបោះឆ្នោត
- ហៅអ្នកដឹកនាំរបស់ប្រធានគណបក្សនយោបាយទាំងអស់ មកវែកញែកពិភាក្សាអំពីការដោះស្រាយបញ្ហាអំពើហិង្សានយោបាយ
- គ.ជ.ប ត្រូវពង្រឹងផ្នែកៈ
  - រដ្ឋបាល
  - បម្រើអប់រំសាធារណជន
  - កិច្ចការអប់រំនឹងត្រូវផ្សព្វផ្សាយ
  - សេវាកម្មច្បាប់
  - ប្រតិបត្តិ

៣. ដំណោះស្រាយបណ្តឹងទាក់ទងនៅនឹងការបោះឆ្នោត

ជំរើសទី ១

- ជ្រើសរើសគណៈកម្មការបន្ថែម (NGO) ហៅថា **គណៈកម្មាធិការយុត្តិធម៌បោះឆ្នោត** មានភារកិច្ចសំរាប់ដោះស្រាយពាក្យបណ្តឹងតែមួយគត់
- គណៈកម្មាការនេះមានចាប់ពីឃុំ សង្កាត់ (CEC) ទៅ PEC ហើយប្រើប្រាស់ពេលវេលាយ៉ាងតិច ៥ទៅ៧ ថ្ងៃសំរាប់ CEC និង PEC
- ថវិកាសំរាប់ទ្រទ្រង់គណៈកម្មាធិការនេះ ដោយ (NGO)

ជំរើសទី ២
• គ.ជ.ប ត្រូវផ្តល់អំណាចសិទ្ធិសម្រេចដល់គណៈកម្មាការយុត្តិធម៌បោះឆ្នោតមានភារកិច្ចដោះស្រាយពាក្យបណ្តឹងថ្នាក់ PEC • គណៈកម្មាការយុត្តិធម៌មានសិទ្ធិស៊ើបអង្កេតទោះជាគ្មានពាក្យបណ្តឹងក៏ដោយ • ចំពោះបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌបោះឆ្នោតត្រូវបញ្ចូលក្នុងច្បាប់បោះឆ្នោត
៤. សេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិ និងប្រមូលផ្តុំ
• ការបញ្ចេញមតិដោយមានវេទិកាត្រឹមត្រូវ ឧទាហរណ៍. ពេលវេលា ទីកន្លែង ធនធាន • ត្រូវផាកពិន័យចំពោះជនណា ក្រុមណាដែលមានចេតនារំខានចំពោះដំណើរនៃការឃោសនាបោះឆ្នោតរបស់គណបក្សនយោបាយ • ស្នើសុំឲ្យមានការអប់រំដល់ប្រជាពលរដ្ឋកុំឲ្យមានការហែកខិតបត្រដែលបានផ្សព្វផ្សាយ • គ្រប់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយត្រូវមានសមធម៌សម្រាប់ការផ្សព្វផ្សាយគ្រប់គណបក្សនយោបាយ • ការបញ្ចេញមតិត្រូវមានក្រមសីលធម៌ និងមានដែនកំនត់នៃលក្ខខណ្ឌច្បាប់ • ផ្តល់សេរីភាពឲ្យប្រជាពលរដ្ឋដើម្បីបញ្ចេញមតិក្នុងគណបក្សនយោបាយ រាល់វេទិកាសាធារណៈផ្សេងៗ
៥. ហិរញ្ញវត្ថុគណបក្សនយោបាយ
• គាំទ្រឲ្យមានច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុគណបក្សនយោបាយ និងមានទណ្ឌកម្មសម្រាប់អនុវត្តចំពោះអ្នកបំពានច្បាប់នេះ • ត្រូវតែមានកំណត់ចំណូល ចំណាយរបស់គណបក្សនីមួយៗឲ្យបានច្បាស់លាស់ • ត្រូវតែមានគណៈកម្មាធិការជាតិ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យអំពីប្រភពហិរញ្ញវត្ថុរបស់គណបក្សនយោបាយនីមួយៗ • ត្រូវមានសមាសភាពមកពីគណបក្សដែលមានអសនៈក្នុងសភា ជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញវត្ថុ • ត្រូវតែប្រកាសហិរញ្ញវត្ថុរបស់គណបក្សនយោបាយនីមួយៗមុនពេលឃោសនាបោះឆ្នោត • ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុរបស់គណបក្សនយោបាយតាមប្រព័ន្ធ វិទ្យុ ទូរទស្សន៍ អ៊ីនធឺណិត កាសែតផ្សេងៗ • រដ្ឋត្រូវតែមានកញ្ចប់ថវិកាមួយជាក់លាក់សម្រាប់ជួយសម្រួលដល់គណបក្សនយោបាយក្នុងយុទ្ធនាការឃោសនាបោះឆ្នោត • អង្គការសង្គមស៊ីវិល ប្រជាពលរដ្ឋ យុវជន មានសិទ្ធិគ្រប់គ្រាន់ ទទួលបាននូវព័ត៌មានអំពីចំណូលចំណាយ និងចូលរួមសង្កេតការណ៍ទៅលើចំណូល និងចំណាយរបស់គណបក្សនយោបាយ

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមសូមទាក់ទង ៖

*១-លោក **សួន យុជ្យា** / មន្ត្រីតស៊ូមតិ និងច្បាប់ខុមហ្វ្រែល (០៩៧-៥៩-៨៧-២៦៥)*